

מסורת הש"ס

(א) [בכמ"י טספ; רב],
(ב) כמותו לט: מילתא פ'
משפטי פסוק (א, מ) [מבנות]
מח: כריתות (ח, ד) [נרלה]
דש למחוק "בר יתקן" (רש"ש,
ע"ש), (א) יבמות (א, ו) [נעלי]
מד"א, (א) ג"א (ס, ח) [שנעות]
לוי: מדרש סו. פו: (ט) [נל]
הפסוקא שפנניו לימא בכמ"י,
ושם הפסוקא היתה אכלת. ועי'
רש"י, (א) לעיל ת, (א) לקמן מח.
מח. [נעלי ו: מנהגין יט: ב"ק
טז, (א) לקמן מח: (נסבדין
יט: (א) [נפדרי' לימא "א"י].
ועי' רש"י, (א) [נדלי' קדושין,
(א) [הוכחת הש"ס ה"א שם
ק' כדלי' מדלמח לרב מי
דלת ע"ש וע"ק], (א) [ועי'
מח' פסחים קו: ד"ה שנקיף],
[נעלי מח' מנחות ט'
ע"ב ד"ה אין לו], (א) [נפדרי'
ד"א], (א) [נעלי ג' ע"ש
- ע"ב], (א) [נרלה ד"ה
לסוף: אכל מח' לא ק']
לא [נדלי' מח' מנחות
לפסוקא מנחה].

תורה אור השלם

1. אם קאן קאן אביה
לחקה לו כסף יקל כמח
הביתול: שמוח כח
2. וכן יתה אביה בתול
אשר לא ארשה ושב עמה
מדר: ימרה' לו לאשה:
שמות כח טו

הנהגות הב"ח

(א) גמ' ואין לו פה למלך:
(ב) רש"י ד"ה וזה מלוה וכו'
ומח' ד"ה ואפי' כי קודם
(שקמנה). מח' וי"ב ס"א
שחזרה:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

תוס' ר"י הוקן

טעמא דרב הונא שהרי נעשה
בה [ומעשה] יתומה בחיי
האב. כלומר מעשה הכל
לעצמה ולא עם האב כאלו
מת ויש לחוש שמה סילק
עצמו ממנה ואמר לה צאי
ורבלי' קדושין, ולא שייכא
פלוגתייהו ברבך ושמואל
כלל. ומסתבר דהלכתא כרב
דחזון קודם שימעה האב כי
אביה נתרעה ויכול לעכב.
ורב טעמיה דאמר אישיו
לרבך לרבינא אמר מחא, אב
נתרעה האב מקודשת, ולמאן
דפס כרב ושמואל [לית]
הלכתא כרב אפי' דתלמידיה
הוא. ולגאונים שפסקו כרבינא
אפילו נתרעה האב אין
קדושין כלל ואפילו מח האב
קודם שימעה לא עשה כלום
שהרי אין קדושין כלל. שאין
לה לקבל קדושה בלא שות
אביה, דהא אפילו לרב דאמר
דריצו דאחר מעשה מהני,
כל זמן שלא שמע האב
ולא נתרעה חזרת בקדושה.
וכי' לרבינא אמר מחא, אב
נתרעה. התקדש. אינו רוצה
לקדש אלא באחת, הילכך אם
אין באחת שות פרוטה אינ'י
שבשתייהן שות פרוטה אינה
קדושה ספק הו' כדשמואל
דאמר [לעיל יב, א] חיישין
שמוח פרוטה מבדי. בכו
ובכו. בשמים רוצה לקדשה.
אינה מקודשת. קדושין דאי

נראין דברי תלמיד. עולה קמסיים לתלמיה ואילו וקאמר נראין
דברי ר' ירמיה שהוא תלמידו של רב הונא: הואיל ונעשה זה מעשה
יתומה בחי' האב. בחיי קדושה והשאה עמנה שלא לדעתו כאלו
היא יתומה והוא ראה ושחק או הפקיר זכות שיש לו זה אוי' שחקו
הודאה דבשלמא נתקדשה לדעתו
וישקט שלא לדעתו איכא למימר
בחדא שחיקה מרמח רמח אכל כולי
האי לא שחיק: יוולין לעכב. הואיל
ובשעת קבלה לא נתרעה האב אם
באמה לחזור קודם שיתרעה האב
חוזרת ולא מהני' מו רצוי' האב:
אין לי. דיכול למאן אלא אביה: היא
ו'. וקס' ד' צפיתה לשם קידושין
אשמועינן קרא ולמימר דמצי' הדרה
זה: לא פילו' נתרעה איפכא. לדבר
שאינו: יכול לשנויי' לכו. קרא
צפיתו שלא לשם קידושין משתעי:
קרא צעי. למימר דאביה יכול לעכב
וכן היא ומסיכא מימי' לן לאוסרה
בהיא צעילה למימר קידושין הן:
קרא ר"נ לומר שמשלם קנס נמפוסה.

אמר לאו לאשמועינן היתרא אינ'רריך
אלא לאשמועינן דכי מעכבא אינה
נמי משלם קנס דין מפוסה שמה
הכתוב קנסא במיאון האב הכי נמי
תלי' במיאון דידה: אי הכי.
סייעתא היא: היינו. ודאי דמינא
מחר ימנהנה לו כו': אמר ליה.
מה לא תסייען דליכא למימר
דמנ'רין לה ס' בקדושי' אחריו לדעת
אביה: ברתני' ואם לאו אינה
מקודשת. דכיון דאמר התקדשי
התקדשי כל חדא וחדא הו' קידושין
באפי' נפשיהו: היסא אוכלת ראשונה
ראשונה. בנמחא מפרס לה אהייא
קאי וטעמא מאי: גמ' מאן סנא
התקדשי התקדשי. הו' דהו' פרטא
אלו בו וצו' לאו פרטא הוא: אמר
רב ר"ש היא. כצנעות (דף לו: גבי
חמשה מוצעין אותו: אהייא. קאי
היתה אוכלת: אינימא ארישא. כי אמר
התקדשי התקדשי: אלא אסיפא.
דמינא ליה כלל' קאמר דאם היתה
אוכלת ראשונה ראשונה כו' וכי איכא
בחדא שות פרוטה מיהא מיקדשא:
נאפילו' בקמייתא. ואפילו' הראשונה
או השניה שות פרוטה אע"פ שאין
באחרונה שות פרוטה מקודשת:
והא מלוה היא. כיון דקידושין לא
נגמרו עד שתקבלם כולם והיא כבר
אכלה את הראשונה קודם (א) שתקנה
אותה בקדושה היא או הראשונה
מלוה גבה: הרי שלחן. כלומר
היה לנו משנה שניה ואין לנו

יודעים לפרשה: ומיקרבה הנייה. מוכנת היתה הנייה וגלתה את
לבה שהיתה חפיה בזה: ש"מ מדר' אמי. דשני הא מילתא תלתא:
ש"מ מקדש במלוה אינה מקודשת. מדקביל ק' אתקפתא דפרכינן
לעיל והא מלוה היא ואחזיקי' לשנויי' עלה מאי באתא באתורה
קאמר אלמא ס"ל שאינה מקודשת: ושמע מינה פרוטה ומלוה דעתא
אפרושה. מדשנייה למתני' הכי דכי יש באחרונה ש"פ מקודשת ואע"ג
בקייתא מלוה היא צדה וצכולו קדשה דהא כלל' חשי' ליה גבי
מנחת וקאמר דאם יש בכוין שות פרוטה מקודשת אלמא קדושי' אכילו
קיימי אפי' גבי אוכלת דהו' לה מלוה ופרוטה מקודשת באחרונה:
ושמע
הראשונה כבר קודם (א) שתקנה אותה בקדושין היין מלוה גבה וא"ת
בפרק האומר (דף נט). האומר לאשה התקדשי לי לאחר ז' יום אפי' נתכלו המעות מקודשת אלמא לאו מלוה נינהו היכא
דבמות קידושין אמו לידה וי"ל דיש לחלק דהתם הרי הדיבור נגמר קודם שנאכלה אכל הכל לאו נגמרו הקידושין עד אחר מסירה
אחרונה ונמון ק' אכלה הראשונה והשניה איכא למימר דמלוה הן אכלה:
[אימא נמרה ומקניא בו]. אע"ג דלא מלו דידה להתקדש בפחות משות פרוטה כדאמרין צ"ק) מיהו צק עושה צרכותא ת"י:
ושמע

האיש מקדש פרק שני קידושין

מו.

נראין דברי תלמיד. משמע הכא דרב ירמיה תלמידה דרב הונא
הו' וקשה דפרכה תפלת השחר (זכרות דף ס:) (א) משמע
תלמיד חזר דרב הו' דקאמר התם רב אלי' של צבת צע"ש א"ל רב
ירמיה בר אבא כי דלת א"ל אין דיכלנא ומדלל' קאמר ליה רב
ירמיה מי גדיל מר שמע מינה שהיה
לו תלמיד חזר ונרעה דמרי רב
ירמיה הו' (א):

בין היא בין אביה יבולין אעכב.
ואע"ג דאמר רב לעיל (דף
מד:) חיישין שמא נתרעה האב היינו
בסתמא ששמע ושחק אכל היכא
דמינה גילה דעתו ולא מיבעיא
אם לא נתרעה האב שיוכלה היא
לעכב אלא אפי' נתרעה האב יכולה
לעכב וא"ת מה יועיל שמעכב אחרי
שיתרעה האב הא צידו לקדשה צעל
כרחה וי"ל היינו דוקא צתחילת
הקידוש אכל היכא דנתקדשה שלא
לדעת אביה ואח"כ נתרעה האב ואמה
רואה לומר דמקודשת מטעם דזכות
הוא לו אמרינן כיון דבתו מעכבת
דחזו הוא לו ולא היה מתרעה אם
היה יודע דמעכבה ומיהו לפירוש
הקונטרס לא קשיא מידי דפי' הואיל
ובשעת קבלת הקידושין לא נתרעה
האב אם באתה לחזור קודם שיתרעה
האב חוזרת ולא מהני' מו רצוי' האב:
קרא בעיא. פי' שלא תהא אשתו
באותה ציאה פשיטא דהא
אפילו לא ימאנו אינה אשמו צבך
ציאה כיון שפיתה שלא לשם אישות
בשלמא אם פיתה לשם אישות
אשמועינן חידוש דצין היא וצין אביה
יכולין לעכב אכל השתא מאי חידוש
אשמועינן וליכא למימר דקרא ה"ק
שאם יצא אביה לקדשה לאותו מפתה
שחולל צמו למאן דפשיטא שיוכל
לקדשה צע"כ ומשני' לומר שמשלם
קנס כמפוסה פי' לעולם מיירי שפיתה
שלא לשם אישות ואפ"ה אשמועינן
כמותא דכי מעכבא אינה שמשלם
קנס דכמו דמלה הכמות קנס
דמפוסה במיאון האב כך תללו
במיאון דידה והאי מיאון דידה דלא
אינו מועיל ענין שלא תישא' ולא
דכיון דאביה רוצה שפיתה אשתו אינה
יכולה לעכב אלא מהני' שמשלם קנס
כאלו האב ממאן א"נ' נפקא מינה
היכא דצא עליה ואח"כ נתיממה
דשתא מהני' מיאון דידה לעכב
שלא תהא אשתו: (א) אמר רב יוסף
אי הכי. צינותא וסייעתא היא
וכן היה רב יוסף רגיל לומר
כדאמרין בפרק כמה מדליקין (שם)

דף כח.) א"ה היינו דממרגמינן ססגונא א"ל אבי צריכה קידושין
כו' ולא תסייעיה מהא וי"מ דר"נ צא לישב לעולם אימא לך שפיתה
לשם אישות וגרסי' אלא אמר ר"נ ולא תימא דתיקשי לרב אפי' דאמר
אביה ולא היא דהא דקאמר הכא דיכולה למאן אינו ר"ל דלא תהא
אשתו כיון דרואה אביה יכולה לעכב אלא ר"ל שמשלם קנס
כמפוסה כלומר דפין שאר מפוסות שהאב ממאן דפי' בנקונטרס
ופרכי' רב יוסף צתמיא אי הכי כו':
ואפ"ה בקמייתא. פי' בנקונטרס אפילו הראשונה או השניה שות
פרוטה אע"ג דאין באחרונה שות פרוטה מקודשת והא
מלוה היא כיון דהקידושין לא נגמרו עד שתקבלם כולם והיא אכלה
אחתה מלוה היא צדה וצכולו קדשה דהא כלל' חשי' ליה גבי
מנחת וקאמר דאם יש בכוין שות פרוטה מקודשת אלמא קדושי' אכילו
קיימי אפי' גבי אוכלת דהו' לה מלוה ופרוטה מקודשת באחרונה:
ושמע

ובו משמע הא בו בו פוט, ול' שמעון ל"ש הכי ור"ש הכי כללא הו'. ול' יהודה אפכא הו' לימא במתני'
בו בו בלא וי"ו, ול' יוחנן אליבא דר' מאיר לא מציען לאוקומא דהא אמר ל"ש הכי ור"ש הכי פוטא הו'. ואיכא
מאן דפסק כר' שמעון. ארישא. דקאמר התקדשי התקדשי. אלא אסיפא. דקאמר התקדשי לי בו. ואפילו בקמייתא.
אם יש בחמרה ראשונה שאכלה שות פרוטה אע"פ שאין מקודשת שות פרוטה האו' ודעתה אחרונה
היא לה קמייתא דמלוה ואינה מקודשת. באחרונה. ואע"ג דקדשה נמי בקמייתא. דהו' מלוה, (א) ומלוה ופרוטה
דעתא אפרוטה. אינה מקודשת. דהא קאמר שאם ראשונה שות פרוטה ולא אחרונה אינה מקודשת דמלוה היא.
דעתא אפרוטה. דכדרישא.

עין משפט
גר מצוה

כא מיי פ"ג מהל' אשות
הלי"ג סגן ענין מה
עושי' אה"ע פי' לו טעני' יא:
כב ב ג מיי פ"א מהל' עניה
הלי"ג שו"ע אה"ע פי' קטו
טעני' ג:
כד ד מיי פ"ה מהל' אשות
הנלה כו כ טעני' אה"ע
פי' לא טעני' ה:
כה ה ענין כמ"פ פ"ד מהל'
מדרס הלכה יא:
כו ו מיי פ"ה מהל' אשות
הלי"ג טעני' טס:
כז ז מיי טס הלי"ג סגן
ענין מח טעני' אה"ע
פי' מח טעני' ז:
כה ח טעני' טס הלי"ג טעני'
טס טעני' יד:

מוסף תוספות

א. הא דמשלם קנס במיאון
דידה. מוס' טו"ך. ב. או שפגרה.
ריטב"א. (וע"ש ונמקסה).
ג. דאין שייך לומר שפגרה
הקנס אצ"ה דעשיו היא
לעצמה כיון דבשעת מימיו
עדיין היא לאב. מוס' טו"ך.
ד. דהתם הוא ודאי לה
דבריו אחר וכו' וגומר
דבריו קודם שנאכלו המעות
אלא שקבע זמן לחול בו
הקדושין כי מתכלי ברשותה
מאכלי אבל הכא שהוא
מחלק דיבורה ולא אמר לה
התקדשי לי באלו ודאי גלה
דעתו שאינו רוצה שיחולו
הקדושין כלל עד גמר כולן
ועד שתקבל את כולן אינן
בידה אלא פקדון כשהיא
אוכלת ראשונה היא לה
שלחה יד בפקדון וחזרה שם
מלוה עלה. רש"א.

תוס' ר"י הוקן (המשך)

כמאן דאמר שביעה שאין
לכם ביד כלום. הי"ג לר'
יהודה התקדשי לי בו ובו
הו' פוט ואם אין באחת שות
פרוטה אינה מקודשת קדושי
לדאי. התקדשי לי בו ובו הו'
כלל ואם יש בשתייהן ש"פ
מקודשת. ובמימא דר' מאיר
אפילו אמורא. שמואל אמר
לדאי. מאיר הו' אפכא בלא
וי"ו הו' פוטא דהואיל ולא
עריבהו שביעה אבל חד
חד קאי והו' כמ"ד שביעה
לדאי. אבל ולא לך ולא
לך הואיל ועריבהו כללא
הו' הי"ג התקדשי לי בו
ובו. כללא הו' ואם יש
בכולן שות פרוטה מקודשת.
התקדשי לי בו ובו פוט
הו' ואם יש באחת מהן שות
פרוטה מקודשת ואם לאו
אינה מקודשת. ור' יוחנן אמר
לדאי. מאיר לא שנת שביעה
לא לך ולא לך או שביעה לא
לך לא לך פוטא הו' שלא
תמצא כלל לר' מאיר אלא
שביעה שאין לכם ביד כלום.
ה"ג התקדשי לי בו ובו או
בו ובו אם יש באחת מהן
שות פרוטה מקודשת ואם לאו
אינה מקודשת. הו' הכי
המשנה פ"ה [מאישות הכי']
כמו שהיא ואוקימנא לרישא
דחני התקדשי התקדשי כו'
שמעון. וזכי שביעה הפקדון
(פי') [שביעות פ"ה הי"ג] כתב
שביעה לא לך ולא לך חייב
לע לא אתא ואחת. ובגדריס
פ"ד [הי"א] פסק כר' מאיר
ואליבא דשמואל כמו שכתבנו
בגדריס פ"ה יב' אעליון נסו,
א ד"ה לוח קרבן. ולא ידדתי
לסוף דעתו שדבריו נראים
כסותרים. ולכאורה משמע
דסיפא דמתני' דהכא כשמואל
אליבא דר' מאיר שייכא דחני
בו ובו הו' כלל, מדתני' בו